

Svensk Tidskrift

GRUNDAD 1911. NÄTTIDNING FÖR POLITIK, EKONOMI OCH KULTUR.

START REDAKTION OM SVENSK TIDSKRIFT STIFTELSE ARKIVET FÖRLAGET

PRENUMERERA IN ENGLISH

20 OKTOBER 2023

Rainer Zitelmann: Filosofen med en bild av Stalin ovanför sängen öppnar bokmässan i Frankfurt

Frankfurts bokmessa är världens största bokmessa och välkomnar tusentals utställare som kommer från nästan 100 länder för att presentera över 400 000 boktitlar. Inför årets mässa orsakade den slovenske filosofen Slavoj Žižek uppståndelse när han använde ett tal vid öppningsceremonin för att ta upp den pågående konflikten mellan Israel och Hamas på Gazaremsan.

arvidlindmansfond.se

Lindmanfonden utlyser löpande stipendier för skribenter och då särskilt unga skribenter, resestipendier samt bidrag till bokproduktion och utgivning.

Läs mer här.

Žižek fördömde Hamas terrorattacker mot den israeliska befolkningen, men sa också att det också är viktigt att lyssna på palestinierna och ta hänsyn till bakgrunden till konflikten för att förstå den. Flera gäster lämnade salen i protest, däribland Uwe Becker, antisemitkommissionär i delstaten Hessen, som tidigare hade utmanat Žižek först före och senare medan han stod på scenen. Becker anklagade den framstående filosofen för att relativisera Hamas brott och lämnade upprepade gånger salen i protest.

Enligt min mening var det ett skandalöst beslut av bokmässans arrangörer att bjuda in Žižek att hålla öppningstalet. En skandal som än en gång bevisar att stora delar av den intellektuella eliten i väst är blinda på vänster öga. Men vem är Žižek?

Žižek är en av de intellektuella som tenderar att uttrycka sig på ett förvirrat, oklart och oklart sätt, och hoppas med rätta att några av hans läsare vördnadsfullt kommer att missta hans vaga svada för filosofiskt djup. Žižek är dock inte otydlig när det gäller att göra politiska uttalanden. I sin bok *A Left that Dares Speak Its Name*, publicerad 2020, uppmanar Žižek till en "ny kommunism": "Vad vi behöver idag är en vänster som *vågar säga sitt namn*, inte en vänster som skamligt döljer sin kärna med något kulturellt fikonlöv. Och detta namn är kommunism." Vänstern, menar han, borde äntligen överge den socialistiska drömmen om en mer jämlik och "rättvis" kapitalism och införa mer radikala "kommunistiska" åtgärder. Som ett klart formulerat mål slår han fast att "den motsatta klassen måste förintas".

Žižek lovprisar "Lenins storhet", som låg i det faktum att han, efter bolsjevikernas maktövertagande, höll fast vid sina socialistiska principer, trots att det inte fanns några förutsättningar för ett verkligt "uppbyggande av socialismen". Enligt de teorier som utvecklades av Marx och Lenin är "socialismen" ett nödvändigt övergångsstadium tills kommunismens slutliga mål är uppnått. Žižek föreslår att man vänder på denna sekvens och siktar direkt på kommunismen, som sedan så småningom bör utvecklas eller gå tillbaka till socialism.

Enligt Žižek innebar det "stora språnget" i slutet av 1950-talet under Mao – det största socialistiska experimentet i mänsklighetens historia – en möjlighet att "kringgå socialismen och direkt gå in i kommunismen". Dessvärre är det många som inte vet något om Maos "Stora språnget": Baserat på analyser som utförts av den kinesiska säkerhetstjänsten och

de omfattande konfidentiella rapporter som publicerats av partikommittéer under de sista månaderna av det ”stora språnget” kom historikern Frank Dikötter fram till följande slutsats: Minst 45 miljoner människor dog en onödig död som ett resultat av detta stora socialistiska experiment mellan 1958 och 1962. Majoriteten dog av svält, medan ytterligare 2,5 miljoner torterades eller misshandlades till döds – medvetet berövade på mat och svalt ihjäl. Och det är just detta ”stora språng framåt” som Žižek så euforiskt lovprisar.

Maos ”Stora språnget” blev också förebilden för den kommunistiska terrorn i Kambodja. Mellan en femtedel och en fjärdedel av Kambodjas befolkning dog från mitten av 1975 till början av 1979 – uppskattningar varierar mellan 1,6 och 2,2 miljoner människor. Röda khmerernas ledare Pol Pot kallade det för ”det stora språnget framåt”. *Žižek förklarade att de röda khmererna inte hade gått tillräckligt långt: ”Röda khmererna var på sätt och vis inte tillräckligt radikala: medan de tog den abstrakta negationen av det förflutna till det yttersta, uppfann de inte någon ny form av kollektivitet.” Icke desto mindre, tillade han: ”revolutionärt våld bör hyllas som ’förlösande’ och till och med ’gudomligt’.”*

Sociologen Paul Hollander kommenterade: *”Žižeks övertygelser verkar vara rotade i en orubblig övertygelse om att ingenting överträffar kapitalismens ondskas och det våld den genererar. Det var en övertygelse som i varierande grad delades av många västerländska intellektuella som attraherades av diktatorer av olika politisk övertygelse och som hade en antikapitalistisk läggning gemensamt.*

Det bör också noteras här att Žižek är en beundrare av Che Guevara och kallade Stalins terror på 1930-talet för en ”humanistisk terror”:
”Stalinismen räddade människans mänsklighet.”

I en artikel i *The New York Review* med titeln ”[The Violent Visions of Slavoj Žižek](#)” kan man se vilket foto som hänger ovanför Žižeks säng – massmördaren Josef W. Stalins.

Detaljerade referenser till Žižeks citat finns i Rainer Zitelmanns bok *In Defence of Capitalism* <https://in-defence-of-capitalism.com/>

Rainer Zitelmann är historiker och sociolog och aktuell med boken [Myter om kapitalism](#)